

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

52. szám.

Pest, június 19-kén 1849.

E lap megjelenik minden nap este, vasárnapot kivéve.

Előfizetés mai naptól december végeig Budapesten házbordással 5 fr., vidékre postán borítékban 6 fr. p. p.

Hónapos előfizetés csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban (Országút Kunvalderház) és minden postahivatalnál.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp.

Egyes szám ára 3 kr. pp.

Ideiglenes megyerendezés.

Ha volt valaha botrány e világon, akkor az effélék legnagyobbikához tartozik azon állapot, melyben jelenleg a megyék fetrengenek.

Egy mindenható választmány, mely a legoktalanabb alapokon volt kinevezve, ez határoz mindent. Ez most a közgyűlés, ez a restauratio.

A választmányok az 1848-diki törvény kihirdetésekor keletkeztek.

Minden helységnek s városnak joga volt oda annyi embert küldeni a hányat akart.

Következőleg, ha egy város en masse beküldte volna magát, míg 100 helység egyet sem küldött volna, daczára a harsogó anomalianak a törvény ellen, ezzel mi sem követtetett volna el.

Ezen babyloni választmányok tehát most azon hatalom, mely legelőbb helyen az ügyeket intézi.

És hogy ütöttek ki ezen választmányok?

Maradt minden a régi, úgy, hogy erőködésbe került a szónokoknak: a tisztelt választmány, mert a körültekintés után akaratlanul arra ment az embernek nyelve: tekintetes karok és rendek!

E választmányok működéseiket megkezdvén, a hol lehetett restauratiókat csináltak.

És lón belőle a legnyomorubb eredmény, hogy tovább is a megyékben csak az előbbi emberek, s azok fajtái maradtak meg.

És ezen emberek tömegben hódoltak meg az ellenségnek, a helyett, hogy az ellenség közeledtekor hivatalaikról lemondottak volna.

A megyéket csak egy napig is ezen mandarin választmányok ténsurasága alatt hagyni annyit, mint megtagadni a kormányhoz azon elveket, mellyekkel az ügyek vezérléséhez állott.

A népet nem szabad megcsalni. A nép elébe világos jeleket kell adni, hogy a régi szolgaság napjai lejártak, hogy egyenlőség és testvériség uralkodik.

A népben nem szabad meggyökereztetni engedni azon gyanút, hogy a volt földesuri osztály a milliók vérén szerzett szabadságunk gyümölcseit mind saját maga hasznára kizsákmányolni akarja.

Pedig ez úgy lesz, úgy van, és világosan olylannak látszik. Mert nem megyen-e egyre, akár a törvény zárja ki a népet a megyei választásokból akár a törvény s a kormány olly rendszabályok-

kal igazgattatja a megyéket, mellyekkel csak az urak tudnak bánni, s a mellyek még léteznek, addig soha semmi reform nem képzelhető.

Egy mód igenis volna. És ez a békesi példa. Ha mindenütt illy erőlyes tudna lenni a nép, jó volna minden, a legroszabb törvények az alkalmazásban a legjobbakká válnának.

De ez nem normalis menete a dolgoknak, azért rögtön bele kell kezdni némi, ha másként nem lehet, ideiglenes intézkedésekbe, különben a nép ezen szomorú alternatívába van szorítva, vagy vonni a jármót, s látni maga felett uralkodni azon nyomoru fajt, mely hivatalért gyáván meghódolt az ellenségnek, vagy a dicső békesi példa, mi különben nem volt egyéb mint egy kis municipális revolutio.

Ha a kormány azt hiszi, hogy a népnek minden jogot, s a megadottaknak valódi gyakorlatát s élvezetét mind annyszor egy revolutionalis actussal kell megszerezni, ám lássa mit tesz.

De gondoljon vissza, minő attributumokat vett fel a kormány, midőn székébe ült.

Rendezni tehát.

És pedig rögtön.

Vagy megkezdeni ugyanis ministeri rendeletek útján a megyei helyhatósági jogokat egyenkint lelégyesapózni, s felállítani a megyei hivatalokat a centralisatio elvei szerint, úgy hogy azok ne legyenek több, mint a középponti kormány rendeleteinek végrehajtó gépei. S ezen hivatalokra választassanak ki a legnépszerűbb, s az administratiót legjobban értő egyének, olyanok, kik első tekintetre más neműek legyenek, mint azon halálíg meguntt és közgyűlölet tárgyává lett szolgabíró faj, kiből hetven hét új revolutio sem verheti ki, hogy isten őt arra teremtette, hogy szakadjon bár szerteszt a világ, ő mégis csak vár meg ye ur fog maradni.

Vagy ha a kormány nem akar ilyenmő reformokba a törvényhozás nélkül bele fogni, csakálja legalább a mostani bojárokból álló választmányokat, s rendelje el, hogy a helységek ilyen és ilyen módon képviseljék a megyét.

A törvény, mellyen a mostani rendszer alapszik, a legbolondabb azok között, a mik a világon lehettek.

Más akarminő változás kevésbe lesz bolond és contradictorius.

A ki változtat rajta, az már javítja azt, olly rossz a jelen rendszer, hogy azt rosszabbá tenni az emberi elme határain túl esik.

Vegyünk példát a mult évről.

Meddig tarthatta fen magát az első ministerium?

Addig míg ki nem sült, hogy fen hirdetett fő

attributuma, hogy független, nem bizonyult be ámitásnak.

Az ország a nyolcz első rangu celebritásból alakult ministeriumot nagyon szerette.

Szerette mert azt hitte, hogy ezen emberek a kormányra jutva, magokkal viendik azon elveket, mellyeket éltőkben a baloldalon minduntalan patogatának.

Azt hitte, hogy kedves ministeriuma Austriának minden követeléseit ellenőrzni fogja.

Semmi sem lett belőle. A kik elejénte azt mondták, a ministerium jó gyümölcsstermő fa, mert ismerjük a hajtást, mellyből nevededtek, nagyon megcsalatoz'ak, a gyümölcs keserű volt és kétségsbeesjtő.

Minden volt inkább mint független. Miként ezt az olasz kérdés, a schwarzgelb katona, s a napirendre jövő statusadóssági kérdések tanusíták.

A mint ezeket belátta az ország, elpártelt nagy kedvességű ministeriumától, s az senkitől sem sajnáltatva, iszonyuan megbukott.

Kérdjük, mi tartja fön a mostani ministeriumot.

A kimondott három dicsőséges elv: a forradalmiság, respublica és democratia.

Ez ad neki népszerűséget. De csak addig míg a nemzet ámitatni enged magát, hogy e cifra beszédekben szópompánál egyebe ninesen.

Mi annyit elmondhatunk:

Hogy ezen ministerium mind ekkorig három attributumainak egyikében sem mutatta be magát a tettek mezején.

Nines egy lépése, melly forradalmi legyen, nines egy intézkedése, melly republicanismusra mutatna, a mi pedig a democratiát illeti, ennek még az árnyékának árnyékát sem láttuk mindeddig.

A nép azonban sokáig hisz s nagyon sokat tud eltűnni. De azért, ha egy némellyék nagyon biztosan érzék magukat, ne higység el magukat, egy nap alatt szokott a koczka fordulni.

A mostani ministeriumban a népszerű név csak Szemere. Batthyáni Kázmér jelességét csak azok látják, kik a dolgokat közelebből vizsgálják.

A többiekre nézve, ha egy kicsit Vukovicot kivesszük, az ország borzasztóan indifferens, s arra, hogy azokat másokkal kipótoljuk, csak annyi szükséges, hogy valaki egy új névsorral lépjen elő.

A parlament nem bánja, ha azon jó urakat soha sem látja.

Capacitásra nézve illy emberekkel, istennek hála bővelkedünk, Duschek úgy sem political egyéniség, vagy ki Apponyi és Metternich alatt úgy tudott magyar financier lenni, mint a republicanusok alatt, úgy látszik, hogy a hivatalnoki collegatusban, a mi mások political meggyőződését illeti, nem igen szokott scrupulosuskodni.

Megakadás nem lesz. Annyit az ország min-

denesetre eltérni nem fog, hogy kormánya legyen, mely a czifra nevezetével egokig harsogjon, az életben pedig ezen nevezeteknek egy paszujnyi látatját se mutasson.

Elkopott kérdés: miben volt a német császári birodalom szent és miben római.

Elkoptattuk azt is, hogy kérdeztük ezerezer: miben volt független az első ministerium.

Jöjjen tehát elő, s igazítson utba, ha tévelygünk, midőn kérdezzük, miben forradalmi, miben republicanus, és miben democrata a mi kormányunk.

Ezen attributumoknak pedig meg kell bennük lenniük, tudják azt magokból kiszorítani, vagy nem mindegy.

Mert egyedül ezen attributumok suppositioja tartja fel őket, a mint ez elenyészik, a tárczáik azonnal földre hullnak kezökben.

Pest, június 19.

Tegnap a debreczeni Marcius előkerült hú dolgozó társa szomorú jövendölést tett a ministeriumnak. Most azt akarja, hogy egy pár esetet hozzon elé a ministerium eddigelé rövid életéből, mely kiáltó bizonyossága annak, hogy a ministerelnöki beszéd szavait nem kell szó szerinti értelemben venni, ha az ember szomorú csalódásnak nem akarja kitenni magát.

Nevezetesebb kérdés volt, mint tán némelyek gondolják, a hivatalnoki igazolás, mely az öszves ministeri tanács által meghatározott elvek szerint történt, ugy a mint azokat az egyes ministereknek tetszett alkalmazni.

A hivatalnokok egy nagy része a kormány leköltöztével Budapesten maradt. Egyenesen megvallom, ezt mindenkinek egyiránt hibául felróni nem tudom, sőt némelyeknek teljességgel nem. Így pl. a pénzügynél rendelést vettek sokan, le nem jöni, míg másutt nem vettek rendelést lejöni, s némely osztályoknak, pl az alapítványi javak felügyelőségeinek természetében fektűt, le nem mehetni.

Azonban tudja minden ember, mi történt. Az itt maradt hivatalnokok egy nagy része szolgál az ország és nemzet halálos ellenségének, szolgál neki kész szíves örömmel és szolgál azon fizetésért, melyet két hónapra a magyar kormánytól előre kikapott.

Ki hallotta valaha, hogy egy ország fizesse saját zsebéből az ellene dolgozó hivatalnokokat. Illy eset az embereknek csak azon néha szükséges, de az erkölcsiség nem igen magas fokozatán álló osztályában történik olykor, melyet a harcz kémei alkotnak, kik igen gyakran azért mennek jó pénzükért ellenségeink táborába, hogy rólunk szerzett tudomásaikat adják elé.

Csudálatos, de szomorú tapasztalás. E hivatalnok urak olly természetesnek találták az illy eljárást, hogy tán eszükbe sem jutott, hogy másként is lehetne cselekedni. Nem is eszméltek tán sokan, hogy ki fiának s milly ügynek nyujtanak segédkezet saját hazájuk ellen. Sokan azonban igen jól tudták, mit cselekesznek; tudták, hogy hazafutók, de békén húzták a fizetést, nem is gondolva, hogy fel fognak kegyetlenül riasztatni.

És felriadtak s megütődtek a nemzet igazságos ügyének győzelmén.

Ebben van megírva ítéletök. Hogy önfeladásból vagy szándékos elvetemültséggel oda juttaták magokat, hogy hazájok diadalma elsápasztja, s az ellenség kiűzetése zavarba hozza őket.

Azonban felette hasztalanul remegtek. Hisz magok is meggondolhatták volna, hogy e haza könnyen tud feledni mindent, még azon fiai bűnét is, kik szándékosan tört döfnek szívébe; meggondolhatták volna, hogy engedékenyen fogja elnézni bűneiket azon kormány, melytől felvett fizetésért híven megszolgáltak — a haza ellenségének.

De nézzük kissé közelebről, hogy mikép járt el a hivatalnokok igazolásában a forradalmi kormány? Az itt semmit nem dönt, hogy minő elveket állított fel e részben a ministeri tanács, hanem hogy az alkalmazásban mikép ütöttek ki azok.

Vegyük fel valamelyiket a hét ministerium közül.

Tegyük kalapba a neveket s huzzunk egyet...

Hocus, pocus... A cultusminister.

Ej! hagyjuk el, ne bántuk e jámbor urat, kíméljük meg őt, most az egyszer huzzunk mást.

A pénzügyminister jött ki.

Keserű vaczkor, de már csak bele kell harapnunk.

Itt azonban csak emlékeztetnünk kell az olvasót azokra, mik e lapban mások által már elmondva valának.

A pénzügyi ministerium egyébiránt csodálatos egy fészek.

Ha az embernek bármelyik bureauxban dolga van és benyit, visszahuzza a fejét, gondolván, hogy tán elvettette az ajtót, s a magyar kormány egyik ágát keresvén, valamelyik német statusnak valami agentijába került.

Irmagul sem lehet ott magyar szót hallani. Sőt vannak sokan, kik nem is tudnak magyarul, vagy legalább nagyon apprehendálnak, ha az ember felmeri tenni rólok, hogy németnél s legfelebb tónál egyebet értenek, és magyarul szól hozzájuk.

Illy magyarszemű hivatal volt elejétől kezdve a pénzügyministerium. Származott ez onnan, mert sok kezeléssbeli ügyekhez értőkre lévén szükség, nagyrészt a régi schwarzelgel kormány embereit kelle alkalmazni. De örök időig csak nem tarthat ez így, valljon Anglia fizet-e egyetlen hivatalnokot is országa kebelében, ki nyelvét nem értené! — És még ha csak a nyelv volna. De az értelem!

A pénzügyi minister azonban semmit sem látszik ezzel gondolni s nem felette nagy szándékot mutat ez állapot megváltoztatására. Most midőn hivatalnokai legnagyobb része nem csak német érzelműeknek, de tetteik által is ellenséges irányuaknak vagy legalább közönyöseknek bizonyítják be magokat, ezeket kik olly hűtlenek lettek az ellenséghez, mint hozzánk s a szerencse egy balfordulatában ujra épp olly hűtlenek lesznek, ismét csak Abrahám kebelébe fogadják.

Természete elvitathatlanul a forradalomnak,

hogy az ellenséges irányuakat teljességgel nem tűri, a közönyösöket legalább is megvetéssel hátra hagyja.

Csak így van a dolog a magyar forradalomban is. De annyira még nem mentünk, hogy a kormány is figyelembe tartsa a forradalom illy természetét.

És elnézve a forradalomtól, csak a dolog természetéből ítélve is: a ki annyira el tudott feledkezni magáról, hogy az ország pénzéért az országot gyilkolni segítsen, nem érdemli-e meg, az, hogy az ország is elfeledkezék róla.

És végre is neveltségessé válik, s minden méltóság és erónélkülivé válik egy nemzet, ha saját áruló fiainak mindig és mindig kényeztetéssel felel tördöléseikre.

Azonban a pénzügyministerium hivatalnokai sorban megmaradtak. A ministeriumnak tán egy tag elveszésével is meg nem görbült egy haja szála is.

Sajnálatra méltók sokan valának ez emberek közül, de a legszebb emberi érzelem mellett is bűn feledni a haza ügyét.

Mindenki megvallhatja, hogy a forradalmi pénzügyminister nagyon nemforradalmilag járt el.

És a democrata-republicanus-minister ur, a nép verejtékének s omló vérének árát olly hivatalnokok hasa kenésére használja, kik a mellett hogy örökkön örökké az absolutismus szolgálai valának, most ujabban bebizonyíták, hogy a nép szent harczában még azzal sem akarnak részt venni, hogy legalább ellene eszközül magukat felhasználtatni ne engedjék; kik a republica szónak már hallatára is borsózni érzik hátukat, fájdalmasan sejtven, hogy az eddigi hivatali slendrian stylus helyett mást kellend betanulniok, melyből ki fognak maradni az apostolica majestások, cum omnibus appertinentiis et impertinentiis.

És a forradalmi-democrata-republicanus-minister ur con amore együtt szolgál és ölelkezik azon gutgesinntekkel, kiknek némelyike olly annyira prostituálva van a nemzeti ügy igaz barátai előtt, hogy sokkal eszélyesebb lenne őket legalább egypár évig skatulában tartani, hogy még meglétöket senki észre ne vegye.

Ha már ennyiben vagyunk csakugyan, nézzük meg a cultusministert is, ezt a forradalmi püspök urat.

Holnap.

V.

Kalocsa, jun. 12.

Pestmegyei viszonyok.

Mig oda fent a magas kormány a népfelség elvét egész tisztaságában magáéknak vallja: addig kint az életben sok történik, mit egy becsületes democrata ember sehogy sem tud azon elvel összeegyeztetni.

Például Pestmegyében a mult hó 14-én, hoszsuzu vajadások után tisztujítás volt.

Czélomon kívül esik azt itt felhordani, hogy miután a szegény választó néppel már előbb kétszer csak amugy bolond Istók módjára betekintettek nem is Debreczenbe, hanem Kecskemétre

most harmadszor is még boldognak tarthatá magát azon választó, ki utközben a szerencsés madaraktól megtudván, hogy a Luczaszék módjára készülő tisztujítás végre is nem Pesten, hanem Kecskeméten fog megtartatni, kocsirudját még idején a nagyszerű történelmi színhelye felé irányozhatta.

No de ez csak hagyán; ámbár a régi kortesvilágban egy kis fűtykösdemonstratio nélkül illy dolog alig járta volna meg.

Hanem a mi mindnyájunkat méltó bosszankodással töltött el, az egy fél ívnyi nyomtatvány volt, melly 133 ember nevét foglalta magában, egyet kettőt kivéve, mind a régi táblabírák közül. Ezek a megyei bizottmányok urai, vagyis felsőbb tagjai gyanánt voltak kitűzve; a nép küldöttjeinek helye ezeknek hátuk megett volt.

Eredménnyel ugyan — hála érte a képviselők összetartásának — kevéssel tértek haza: de az elv, melly az uton gyakorlatilag megalapított, veszélyesebb a pillanatnyi eredménnyél.

Avagy midőn az osztályok közti minden különbség megszűnt, s e honnak minden fia egy névbe, a nép felséges nevébe olvadt össze: akkor épen a megyei igazgatásba hozunk be két különböző t. i. ur és népi elemet, úgy hogy némelyek ugyan üljenek ott a nép akaratából, mások pedig ennek tudta, sőt akarata ellenére, egy a népen föltülemelkedő hatalom rendeletéből? Valljon más-e ez, mint reproducálása azon borzasztólag gaz political doctrinának, mellynek képét előbbi országgyűléseinken ugyan az alsó és felső tábla, különben pedig a nemzet és király közti viszonyban szemléltük, melly szerint a legfőbb hatalom igaz tulajdonosa a nép fölé egy más idegen hatalom emelkedvén, ez, a midőn neki tetszett, a nép tulajdon vérében fojthatta el a szabadságot, tulajdon pénzén készíthette számára a bilincseket? De ez most így nem lehet: most ez országban a népen kívül más hatalom nincs, s a ki e kívül más hatalmat akar felállítani, az a közszabadságot támadja meg.

Aztán boldog Isten! milly nevekből állott azon lista! Csak jól mondják, hogy némely ember sem nem felejt, sem nem tanul semmit! Illyen ezen lista készítője is. Ő ugyan a régi táblabírák közül egyet sem felejtett ki, voltak bár legyenek azok az ellenség fészkeiben csücsülők, annak szárnyai alatt tova illanók, vagy őt tanácsaal, hasznos szolgálattal segítők. Én ugyan azon ur embereket mind nem ismerem: hanem ab uno disce omnes; a kik Kalocsáról és környékéről meg voltak tisztelve, azok közül egyet sem ismer a közvélemény, ki a főnebb említett kategóriák egyikébe nem esnek.

Eminenten Rakovszky János uram, ezen fiatalodó vén divat-baba, ki az ellenség egész uralkodása alatt Pesten resideált, onnan küldözvén leveleket papjának, cselédjének, inasának Bátyára, teljeseket mély politikával, hogy a pap álljon el ábrándos demócratai elveitől, mellyeket a hatalmas császári sereg már eddig is nagy részben megdöntött, s nem sokára egészen megsemmisítendő; a cseléd és inas pedig iparkodjanak a jobbágyokat a kegyelmes király iránti engedelmisségre visszahozni. Mondják, hogy ő et comp. volt az, ki addig csőrömpölt Babarezy ő akasztófásága fölébe, míg ez

egy hatalmas katonai expeditiót nem küldött nyakunkra, melly aztán hozott békét és rendet az ő modoruk szerint, megbotoztatta becsületes lakostársainkat, s elvitte pénzünket, meg mást, a mit érhetett. De Rakovszky uram azért még törvényszéki ülnök is lett.

Következik Spech Lajos, egy apróka uradalmi ügyvéd, de annál nagyobb... Ez volt a Horváth és Gál Eduárd féle császári madaraknak egyik udvari tanácsosa; és általa osztatott némelyeknek ugyan kegyelem, melly eltörölte a császár ellen elkövetett bűnök sokaságát és nyújtott biztosítást a trónnak hálás elismerése iránt, ha a kiválasztott egyén ezentul ennek érdekeiben működendik, mint ez egyik főegyházi hitszónokunkkal, ki az ügyvéd ur gyümölcsfáit szokta beszemezni, történt; másoknak pedig jutott kárhozat, mint a papneveldei aligazgatónak, kit mint foglyot Budára hurczolva egy hélig nyomorgattak a nélkül, hogy ezen nemtelen eljárást csak tűrhető ürügygel is takarhatták volna. Miután pedig császári madaraink tulajdon fészekükbe visszatarakodtak, ugyanezen Spech Lajos volt, ki a tőlök bibocsájtott renDELETEH hiven az érseki Kassában találtató magyar bankjegyeket felcserelés végett utánok szállította: azonban a portyázó csapatok ezen édes tehertől őt egészen megkönnyítették. De azért Spech Lajos is törvényszéki ülnök lett ám.

A harmadik Ordódy Vincze az öreg prefektus. Nincs kétség benne, mikép ez is tagja volt az itteni reactionarius klubnak, mellynek tetteit azonban, még eddig mély homály fedi. Elég az hozzá, hogy ő prefektussága, kegyelmes érsekével*), ki Kuffsteinba bizonyosan nem fog jutni, együtt utazott el a kedves császári emberek fedezete alatt. De azért a bizottmányi gyűlésbe meghívó levél mégis csak expediatatott hozzá.

Vannak még itt több illy jó madarak is, mint például Tary Ferencz szentszéki titoknak, ezen páratlan bűnbak: de mivel ezek a kérdéses listán nem fordulnak elő; azért most az egyszer méltó dicséretöknek el kell maradnia.

De van a szomszéd városban még egy ur ember, kit szükség megemlítenem már csak azért is, mert daczára annak, hogy egyéb bűnein kívül, az ellenséges invasio alkalmával nyilvánosan buzdította a népet az erőszakos császárka megéljenzésére, mégis törvényszéki ülnökké tudott lenni. Nevének irgalmazok.

Ha tehát azon derék lista készítője még illyen embereket sem felejtett ki: akkor már csak minden okos ember elhiheti, hogy ő nem felejtett semmit. De nem is tanult ám semmit: mert ha valamit tanult volna, akkor csak tudhatná, hogy mult évi majus elejétől fogva, midőn ezen régi táblabírák névsora készült, igen sok megváltozott a magyar világban; tudhatná, hogy azóta sok becsületes hazafi igen szép érdemeket szerzett magának a haza körül; tudhatná, hogy különösen a solti járásban, melly a hazafiság tűzpróbáját legférfiasabban állta ki, a vész ideje alatt többen

*) Megfoghatlan hanyagságra mutat az illetők részéről, hogy ezen jó érsekkel hátrahagyott hívei még mindig akadálytalanul leveleznek Pécsen át Bécsbe, vagy a hóvá sátorát átteszi.

igen fényes bizonyosságait adták a szabadság ügyéhez hó ragaszkodásuknak: ép mégis épen a járásból, ámbár a többiből is igen kevésnek, de ebből általában senkinek sem jutott a szerencse a híres, neves táblabírói koszoruba felvétetül; ámbár ugyan, a kik a szabadság eszméjét tisztán felfogták, azok a megtiszteltetést, úgy hiszem, igen szépen meg is köszönték volna.

De legyen erről elég. Jövöre a káptalanok külön hódolatának antidemocraticuságáról, s a kalocsai káptalan hódolat-iratának furcsaságairól fogok szólni.

Férfi.

A magyar.

Ha visszatekintünk: — Egy évvel ez előtt, — s most!

Mi volt akkor Magyarország? mi most?

Akkor föltümlva, elhagyva más szabadságért küzdő nemzetek által — fohászokdtunk: hol azon csuda, — mi az, mi a nemzeteknek erőt ad megküzdeni fegyverrel is ha kell a setétség emberei ezreivel?

Csudáltuk az olasz, áhitattal olvastuk a nép erőlködéseit! Igen, de azoknak fegyverök, pénzük, nekünk semmink!

S óh csudálatos vaksága az emberiségnek, mi láttuk a szomszédink véres csatáit, mégis ki egyenlítés s ügyeink békés elintézéséről álmodtunk.

Csak magunk példája győzött meg arról, hogy dynastia s nép közt — melly felébredt — egység nem történhet.

Éj s nap egyszerre nem lehet.

Itt vívunk kell, győzni, vagy halni!

És egy év tölt el, és az elhagyott, elmaradt nemzet elő áll mint isten csudája!

Elhagy, föltüml minden nemzetet vitézséggel.

Elhagy s föltüml minden nemzetet bölcseséggel.

Óh magyar nemzet, te tudod milly nagy vagy.

És ez a vitézség s bölcsesség sajátja, hogy öntudatában szerény, s minél nagyobbat tesz, annál csendesebb s méltányosabb.

Tesz mindent, mit embernek tökéleteset tehetni isten engedett, s ezt úgy teszi mint természetes teendőt, mintha ezt másként tenni nem is lehetne.

Miért?

Mert keble indulatja nemes, csak annak hangját követi, nem szorult arra hogy hideg ószszell taglalgatás által jusson az igaz út ösvényére.

Igaz ut az: mit szive sugall.

Ezt értük mi el más nemzetek felett.

Isten! adj nekünk oly anyagi erőt s nagyságot, mint a francziáé, s egy év alatt szabad lesz Europa népe!

Miért nem szabad az eddig a franczia által?

Mert a népek önzők, mert ott nincs oly egy akarat mint a magyarban, mert azon nemzet keb-

lét nem hatotta még át a cosmopoliticus világerzelem ugy, mint áthatotta az a magyarét.

Mit politica, mit Europai conjuncturák, mit óvások, követek visszahívásai, egyezkedési remény...

Ébredjétek fel nemzetek!

Legyetek a legszélsőbb pessimisták rögtön s egyszerre a dynastiák ellenében!

Legyen Europai háboru... hisz ez nem olly rettenetes.

Egyes nemzetek nyernek ez által, mert megsztva lesz a szenvedés.

Mi kiálltuk már egyszer a háboru borzalmait, s megifjodtunk általa.

Óh! de nincs Kossuthotok, ki felébresszen, nincs Görgeitek, ki győzelemre vezessen benneteket....

Magyarok istene el nem hagyta bennünket, mert magyarok közt lett azon két férfu, kiknek jövőjük sejtésin lelünk égi mámorban úszik!

T. B.

H I R D E T É S E K.

A radical kör f. junius hó 24-kén d. e. 10. óraker közgyűlést tartand, mellyen főleg az fog tárgyalatni: valljon a kör feloszlatassék-e, vagy továbbra is fenmaradjon? — Minden rendes tag hivatalos.

Választmányi határozatból.

Bánóczi József
jegyző.

17. **Haszonbér.** 3-4

Péczel helységben 119 hold majorsági föld s erdőből álló birtok, lakházzal, mellyben 8 szoba s 2 konyha, s udvarán 7 lóra, 6 tehénre és 24-30 ökörrre istálló, 2 kocsiszin, borház s más gazdasági épületek, 7 hold gyümölcsös, zöldséges és löherés kerttel, folyó évi Szent Mihály naptól 3 óvre haszonbérbe kiadandó, s a jelenleg üres lakházba azonnal be lehet költözni. Értekezhetni Péczelen Fáy György úrnál, Pesten Luka Ferencz ügyvédnél Magyarutca 525. sz. a.

19. 3-4

A kolera ellen óvszerül

ajánlom általam föltalált és készített jó ízű fülélitalomat, melly görcs, gyomornyomás, hasrágás, étvágytalanság s egyéb gyomorbetegségek ellen is fogatos hatással bír.

A t. cz. közönség könnyebbsegeül ezen léltal Éder F. M. urnak a váczitczában arany elefánt-hoz címzet fűszerkereskedésében, és Hauser F. L. urnak a vas tuskó című házbani fűszer- és bőrkereskedésében is kapható.

Grassel Lőrincz,
polgári szesz- és boreczetgyártó.
Rakhelyem: belváros, fehér-hajóutca, 660. szám.

20.

Sajtó alatt van és néhány nap mulva megjelenik:

JELACHICHIÁDA

hős (?) költemény 4 énekben a német eredeti után magyaritva.
Ára csinos borítékba fűzve csak egy fertály bankó = 15 kr. p. p.

18. 2-1
Sajtó alatt van és rövid idő mulva megjelenik:

TÁBORI SEBÉSZET,

Kórodai előadások

Balassa János

magy. egyetemi tanártól.

Kiadja: **Emich Gusztáv.**

21. 3-1
Wittmayer Antal, Lipót és Károly testvérek nevének Várady-rai megmagyarosítása ezennel hírül adatik.

22. 3-1
Wittmann Ferencz posonyi váltótörvényezéki ülnök, barátilag felszólittatik, miszerint három nap alatt alulírtnál megjelenni el ne mulasztja.
V. K.,
Megyeházutca 596. sz. a.

3-2 **Egy szép kert**

A vaspályafő mellett, 6 szobából, konyha, ét-tár s pinczéből álló lakással, nem különben istálló és kocsiszin mindennap kiadandó. A butorral vagy butor nélkül kiadandó lakás télen is használható, s a kert használása nélkül is kivethető. Bővebben értekezhetni iránta Pesten 3 koronutca 129 sz. a 2-dik emeletben 7-dik sz. reggeli órákban.

16. 2-2

Árverés.

Folyó évi junius 19. d. e. 9-kor a Királyutczában „jó pástor” című házban különféle butorok s házi eszközök biróilag fognak elárvereztetni. Pest junius 15-kén 1849.

Kerékható Alajos
végreható tanácsnok.

A legjobb hajnövesztő és hajvést gátló kenet.

Úgy a szőke, pirók és ősz hajat, barkót és szakált sötétre színező miséggel is, ujra készülvé kapható Pesten: Nádorutca. 208. sz. A hát-só 1-ső emeletben sz. 12. köcsöge 1 és 2. pf.

Magyar középponti vasut.

Naponkinti indulások

1849-iki april 29-től további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek **legalább 1** órával az indulás előtt a pályaudvarban megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggel 7 óra.
" " " " személyvonat délut. 1 óra
30 perczkor.

Szolnokból Pestre.

" " " " Személyvonat reggel 7 óra.
15 perczkor.

" " " " Személyvonat délut. 1 óra.
45 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 6 óra.

" " " " délut. 3 " 30 percz.

Vácról Pest felé reggel 8 "

" " " " délut. 5 " 54 "

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Nemzeti színház.

Pest, kedden, junius 18-kán, 1849.

BORGIA LUCREZIA.

Nagy opera 3 felvonásban. Irta Bidera. Fordította Jakab István. Zenéjét szerzette Donizetti.

Rendező: Szerdahelyi.

Személyek:

Don Alfonso, Ferrara herzege	Benza.
Donna Borgia Lucrezia, neje	Schodelné.
Genarro, velencei kapitány	Bognár.
Maffio Orsini	Csillag Róza.
Jeppo Liveretto	Boldog.
Don Apostollo Gazella, velencei	Farkas L.
Ascanio Petrucci,	nemesek Szerdahelyi.
Oloferno Vitelezso,	Mezei.
Gubetta, Borgla biztosa	Kőszeghi.
Rustighello, a herceg biztosa	Kovács.
Lovagok. Fegyvernökök. Dámák. Apródok. Ál- arezosok. Katonák. Lánásások. Ajtónállók. Csaj- kások. Bortöltők. Parasztok.	

Az első felvonás helye Velence, a többieké Ferrara. Idő: XVI. század eleje.
Kezdeté 7 óraker, vége 9 után.